

รายงานผลการศึกษา
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
และแนวทางการเสียภาษีของผู้ถือครองที่ดิน เพื่อให้กรุงเทพมหานครจัดเก็บรายได้
อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม สอดคล้องกับกฎหมายผังเมืองรวม

ด้วยในคราวประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมัยประชุมสามัญ สมัยที่สี่ (ครั้งที่ ๑) ประจำปี
พุทธศักราช ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหา
การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และแนวทางการเสียภาษีของผู้ถือครองที่ดิน เพื่อให้กรุงเทพมหานคร
จัดเก็บรายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม สอดคล้องกับกฎหมายผังเมืองรวม ประกอบด้วย

๑. นายสุทธิชัย	วีรกุลสุนทร
๒. นายประพุกฤทธิ์	หาญกิจจะกุล
๓. นายนวรรตน์	อยู่บำรุง
๔. นายนริสสร	แสงแก้ว
๕. นางสาวเมธาวี	ธารดารงค์
๖. นายปวิณ	แพทยานนท์
๗. นายกฤษณ์	คงวุฒิปัญญา
๘. นายสุรจิตต์	พงษ์สิงห์วิทยา
๙. นายสันต์สิทธิ์	เนาถาวร
๑๐. นายพีรพล	กนกวลัย
๑๑. นายพุทธิพัชร์	ธัญญารัตนมนต์
๑๒. นายวิรัช	คงคาเขต
๑๓. นายสมชาย	เต็มไพบูลย์กุล
๑๔. นายสารัช	ม่วงศิริ
๑๕. นายพนธ์รัฐ	มีรักษา
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษรา	ธัญลักษณ์ภาคย์
๑๗. นายปิยะ	พุดคล้อง
๑๘. นางสาวอำภา	นรนาถตระกูล
๑๙. นางชูขวัญ	นิลศิริ
๒๐. นายโอฬาร	อัศวพลึงกุล
๒๑. นางสาวอนงค์นุช	เพี้ยเพ็งตัน

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ประชุมครั้งแรก เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมมีมติ
เลือก นายสุทธิชัย วีรกุลสุนทร เป็นประธานกรรมการ นายพุทธิพัชร์ ธัญญารัตนมนต์ เป็นรองประธานกรรมการ
คนที่หนึ่ง นางสาวเมธาวี ธารดารงค์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง และเลือก นายพนธ์รัฐ มีรักษา
เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการวิสามัญฯ มีการประชุมทั้งสิ้น ๒๓ ครั้ง โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีจากการถือครองอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งมีการปรับปรุงวิธีการจัดเก็บภาษีใหม่ โดยมีเจตนารมณ์พยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎหมายให้เป็นระบบภาษีทรัพย์สินอย่างแท้จริง กระตุ้นให้เกิดการใช้ที่ดินให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมแก่บุคคลผู้เสียภาษีให้มีความเท่าเทียมกัน โดยพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ใช้อัตราภาษีตามประเภทการใช้ประโยชน์ ได้แก่

- (๑) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม
- (๒) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย
- (๓) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์อื่นนอกเหนือจาก (๑) หรือ (๒)
- (๔) ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ

ซึ่งที่ดินแต่ละประเภทจะมีอัตราภาษีที่แตกต่างกันออกไปตามมูลค่าของฐานภาษี และเนื่องจากกฎหมายได้กำหนดการใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรมไว้อย่างกว้าง เปิดโอกาสให้ผู้ถือครองที่ดินใช้ช่องทางหลบเลี่ยงภาษีเพื่อให้เป็นที่ดินทำการเกษตรกรรมและเสียภาษีที่ดินในอัตราที่ต่ำ ส่งผลให้กรุงเทพมหานครจัดเก็บภาษีได้น้อยลง นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างยังกระทบกับประชาชนที่มีรายได้น้อยแต่มีที่ดินที่เป็นทรัพย์สินเพื่อให้ครอบครัวได้ใช้สอยตามฐานานุรูป ซึ่งประชาชนกลุ่มนี้ไม่มีความสามารถในการชำระภาษีที่ดินที่เพิ่มขึ้นได้ รวมทั้งประชาชนที่เช่าที่ดินจากวัด หรือมูลนิธิเพื่ออยู่อาศัยหรือค้าขายโดยวัดหรือมูลนิธิ ไม่ได้คิดค่าเช่าในอัตราที่สูง เนื่องจากเป็นการเช่าที่ดินแปลงใหญ่ และให้ชุมชนจัดสรรกันเองผ่านกลไกสหกรณ์ แต่เมื่อคำนวณภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายที่ต้องชำระแล้ว พบว่าภาษีที่ต้องชำระมีมูลค่าสูงขึ้นมา ทำให้มีการปรับเพิ่มค่าเช่าสูงขึ้นประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกิดความไม่เป็นธรรมกับประชาชนผู้มีรายได้น้อย

นอกจากนี้ ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพื้นที่ต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งจากการขยายตัวของเมืองเพิ่มขึ้น การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ตามนโยบายของภาครัฐ โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนที่มีการขยายเส้นทางเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาโครงข่ายการจราจรที่เชื่อมกับจังหวัด ปริมาณชลไปสู่อุภูมิภาคต่าง ๆ การพัฒนาโครงการของภาคเอกชนในหลายพื้นที่ ซึ่งหากกรุงเทพมหานครปรับปรุงผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นจะเป็นการเปิดช่องให้เกิดการใช้ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองรับการพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัย การขยายเมืองตามแนวโครงข่ายคมนาคม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลต่อการปรับโครงสร้างภาษีของกรุงเทพมหานครเพิ่มสูงขึ้น มีความจำเป็นที่กรุงเทพมหานครจะต้องพัฒนาการจัดเก็บภาษี และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

สภากรุงเทพมหานครได้เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและแนวทางการเสียภาษีของผู้ถือครองที่ดิน เพื่อให้กรุงเทพมหานครจัดเก็บรายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม สอดคล้องกับกฎหมายผังเมืองรวม

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแนวทางการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของกรุงเทพมหานคร กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เพื่อพัฒนาการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

โดยขอบเขตการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ดังนี้

๑. กฎหมาย กฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

๑.๑ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒ พระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๓ กฎกระทรวงกำหนดที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์

ตามควรแก่สภาพ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๔ กฎกระทรวงกำหนดทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นจากการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๕ ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีการใช้ประโยชน์หลายประเภท ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

๑.๖ ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

๑.๗ ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓

๑.๘ ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖

๑.๙ ประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓

๑.๑๐ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณการยกเว้นมูลค่าของฐานภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาใช้เป็นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

๒. กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๖

๓. ระบบสารสนเทศภาษีท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร

๓.๑ ระบบภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (Web)

๓.๒ ระบบภาษีป้าย (Web)

๓.๓ ระบบบริหารงานด้านการสำรวจ (Web & Mobile)

๓.๔ ระบบให้บริการตรวจสอบข้อมูล (Web & Mobile)

๓.๕ ระบบบริหารจัดการลูกหนี้ (Web)

๓.๖ ระบบบริหารใบเสร็จรับเงิน (Web)

๓.๗ ระบบบริหารจัดการภาษีท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร (Web)

๓.๘ ระบบบริหารผู้ใช้งานระบบ (User Management)

๔. รูปแบบการจ้างเอกชนจัดทำระบบฐานข้อมูลภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
 - ๔.๑ งานที่ปรึกษา (CONSULTANT)
 - ๔.๒ งานสำรวจด้านสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ และจัดทำแผนที่ (SURVEY GIS AND MAPPING)
 - ๔.๓ งานสำรวจเพื่อการก่อสร้าง (CONSTRUCTION SURVEY)
 - ๔.๔ งานสำรวจเพื่อประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ (APPRAISAL SURVEY)
 - ๔.๕ งานพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ด้านสารสนเทศข้อมูล (MIS) สารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)
๕. แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอัตราค่าสิ่งปลูกสร้างในการสำรวจการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
 ๖. แผนการรองรับเพื่อแก้ไขปัญหากรณีระบบสารสนเทศการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขัดข้องไม่สามารถใช้งานได้โดยมีประสิทธิภาพ
 - ๖.๑ โครงสร้างของระบบการจัดเก็บภาษีของกรุงเทพมหานคร
 - ๖.๒ แผนการรองรับเพื่อแก้ปัญหา
 ๗. กรอบแนวทางการพิจารณางบประมาณสนับสนุนการดำเนินการด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร
 ๘. ข้อมูลลูกหนี้ค้างชำระภาษีฯ ที่เป็นหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ
 ๙. การยกเว้นการจัดเก็บภาษีฯ ตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 ๑๐. การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของสำนักงานเขต ๕๐ เขต รายงานลูกหนี้ค้างชำระรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษา

จากการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และแนวทางการเสียภาษีของผู้ถือครองที่ดินเพื่อให้กรุงเทพมหานครจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม สอดคล้องกับกฎหมายผังเมืองรวม มีสาระสำคัญในเรื่องที่ศึกษา สรุปเป็นประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในปัจจุบันที่ควรดำเนินการแก้ไข ดังนี้

ด้านกฎหมาย

๑. มาตรา ๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.๒๕๖๒ ทรัพย์สินของสภากาชาดไทย ได้รับการยกเว้นภาษี ถึงแม้เข้ามาให้เข้าประกอบกิจการ เช่น ห้างสรรพสินค้าเกตเวย์ เอกมัย เป็นต้น จึงเกิดความไม่เป็นธรรมต่อธุรกิจอื่นที่ประกอบกิจการประเภทเดียวกัน

๒. ทรัพย์สินที่ใช้ประโยชน์เป็นอพาร์ทเมนท์หรือห้องเช่ารายเดือน จากเดิมเคยเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินในอัตรา ๑๒.๕๐ ของค่าเช่าต่อปี แต่ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง อัตราภาษีลดเหลือร้อยละ ๐.๐๒ ของมูลค่าทรัพย์สิน ทั้งที่เป็นการให้เช่าและมีรายได้จากการให้เช่าแต่เสียภาษีเท่ากับอยู่อาศัยบ้านหลังอื่น มีผลทำให้การจัดเก็บภาษีในกรณีดังกล่าวลดลงจำนวนมาก

๓. อัตราการจัดเก็บภาษีประเภทอื่น ๆ ในอัตราเริ่มต้นร้อยละ ๐.๓ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งการจัดเก็บในอัตราดังกล่าว ได้รวมกิจการประเภทพาณิชย์กรรมทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กเข้าด้วยกัน เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงภาพยนตร์ อาคารสำนักงาน โรงพยาบาลเอกชน ตลอดทั้งกิจการขนาดเล็ก เช่น ร้านขายข้าวแกง ขายก๋วยเตี๋ยว และร้านตัดผม เป็นกิจการที่มีกำไรไม่มาก แต่ต้องแบกรับภาระอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเท่ากับกิจการขนาดใหญ่ ทำให้เกิดความไม่พอใจและไม่อยากชำระภาษี และบางรายต้องปิดกิจการลง

๔. ทรัพย์สินประเภทที่รกร้างว่างเปล่า กรณีไม่ใช่ประโยชน์ตามสภาพอันควร ติดต่อกันเกิน ๓ ปี ปีที่ ๔ จะเสียภาษีจากอัตราร้อยละ ๐.๓ ต่อปี เพิ่มเป็นอัตราร้อยละ ๐.๖ ต่อปี มีผลกระทบต่อค่าภาษีของที่ดินบางแปลงที่อยู่ในซอยลึก การคมนาคมไม่สะดวกไม่สามารถพัฒนาที่ดินในเชิงพาณิชย์ได้แต่กลับต้องเสียภาษีในอัตราที่สูง หรือบางกรณีเลิกกิจการปิดโรงงานต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ ซึ่งเป็นการซ้ำเติมความเดือดร้อนของประชาชน

๕. มีช่องว่างของกฎหมายในกรณีการใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรม ซึ่งหลักเกณฑ์ของกฎกระทรวงกำหนดเพียงต้องปลูกพืชตามชนิดและจำนวนให้ครบตามที่กำหนดก็ถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทเกษตรกรรม โดยกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นเจ้าของที่ดินประเภทเกษตรกรรมนั้น จะได้รับสิทธิลดหย่อนมูลค่าทรัพย์สินจำนวน ๕๐ ล้านบาท แม้ว่าในข้อเท็จจริงบุคคลนั้นจะไม่ใช่เกษตรกรที่ทำเกษตรอย่างแท้จริง อีกทั้งหลักเกณฑ์กำหนดไม่ชัดเจนทำให้เกิดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่เป็นแนวทางเดียวกัน เช่น ปลูกพืชแล้วตาย นับจำนวนต้นเพียง ณ วันที่ ๑ มกราคมของปีภาษี เป็นต้น

๖. มาตรา ๕๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.๒๕๖๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินภาษีผิดพลาด ต้องคืนเงินค่าภาษีพร้อมดอกเบี้ย เป็นการทำให้รัฐต้องเสียงบประมาณค่าใช้จ่ายค่าดอกเบี้ยและเจ้าหน้าที่อาจต้องรับผิดทางละเมิดกรณีประเมินภาษีผิดพลาดทำให้รัฐเสียหาย

๗. กฎหมายกำหนดระยะเวลาดำเนินการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทุกชั้นตอน หากมิได้แจ้งการประเมินภาษีรายดังกล่าวจะไม่สามารถประเมินย้อนหลังได้ เจ้าหน้าที่ซึ่งมีปริมาณไม่เพียงพอ ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายไม่ทันระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทำให้ประชาชนร้องเรียนการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ เช่น บางรายถูกแจ้งการประเมินภาษี แต่บางรายไม่ได้รับแจ้งการประเมินภาษี เป็นต้น

๘. การจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีตามมาตรา ๑๓ ไม่สามารถจัดส่งหนังสือแจ้งการประเมินหรือหนังสืออื่นให้แก่ผู้เสียภาษีได้โดยตรง เนื่องจากผู้เสียภาษีมีภูมิลำเนาอยู่ต่างพื้นที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ จึงต้องดำเนินการปิดหนังสือหรือลงประกาศแจ้งในหนังสือพิมพ์ การลงประกาศในหนังสือพิมพ์มีค่าใช้จ่ายที่สูงไม่คุ้มค่างับค่าภาษีที่ได้รับ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มี การลงประกาศในหนังสือพิมพ์แต่อย่างใด

๙. กฎหมายไม่มีการกำหนดค่าภาษีขั้นต่ำ ทำให้บางรายมีค่าภาษีน้อยมากไม่คุ้มค่าไปรษณีย์หรือค่านำส่งหนังสือตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. การจัดเก็บภาษีจากผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของรัฐ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ พบปัญหา ดังนี้

๑๐.๑ ไม่มีกฎหมายบังคับให้รัฐมีหน้าที่ส่งหลักฐานอันจำเป็นต่อการประเมินภาษีให้หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี เช่น หลักฐานสัญญาเช่า ชื่อสกุลและเลขรหัสประจำตัวประชาชนของผู้เช่า เป็นต้น

๑๐.๒ การทำสัญญาเช่าล่าช้า เปลี่ยนแปลงผู้เช่าบ่อย และทำสัญญาเช่าไม่ตรงรอบปีภาษี ณ วันที่ ๑ มกราคมของปีภาษี ทำให้มีการประเมินภาษีผิดพลาดและประเมินผู้เช่าใหม่ไม่ทันระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งกรณีที่ทำสัญญาเช่าหลังวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษี ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้

๑๐.๓ กรณีประเมินภาษีที่ผู้เช่ารายเก่าซึ่งครอบครองในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษี แต่มีการเปลี่ยนแปลงผู้เช่าภายหลังระหว่างแจ้งการประเมินภาษี ทำให้ติดตามการจัดเก็บภาษีจากผู้เช่าไม่ได้

๑๐.๔ ผู้เช่าค้างชำระภาษี ไม่สามารถระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตามมาตรา ๕๙ ได้

๑๐.๕ กรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าของศูนย์การค้าและโรงแรม พื้นที่ส่วนกลางซึ่งไม่มีสัญญาเช่าและพื้นที่ร้านค้าระหว่างที่ไม่มีผู้เช่ายังไม่สามารถจัดเก็บภาษีในส่วนนี้ได้

๑๐.๖ กรณีที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของกรมธนารักษ์มีการแบ่งให้เช่าหลายสัญญา โดยให้ผู้ครอบครองหรือผู้เช่าเป็นผู้ยื่นเอกสารและผู้ชำระภาษี ทำให้การจัดเก็บภาษียังไม่ครอบคลุมทั้งหมด

๑๑. กรณีอาคารชุด เจ้าของกรรมสิทธิ์เป็นชาวต่างชาติ ยากต่อการติดตามเร่งรัดการจัดเก็บภาษี หากเจ้าของกรรมสิทธิ์ ณ วันที่ ๑ มกราคมของปีภาษี มีการเปลี่ยนแปลงภายหลังการประเมินภาษีทำให้ไม่สามารถติดตามเจ้าของชาวต่างชาติรายเก่าได้

๑๒. กฎหมายบัญญัติให้ท้องถิ่นมีหน้าที่สำรวจ ประเมิน และจัดเก็บภาษี แต่ไม่ได้ให้อำนาจในการประเมินภาษีย้อนหลัง แต่กำหนดให้เรียกเก็บภาษีย้อนหลังได้เฉพาะที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ถูกประเมินตามมาตรา ๕๓ (กรณีท้องถิ่นพบว่าการประเมินภาษีผิดพลาดหรือไม่ครบถ้วน ให้มีอำนาจทบทวนการประเมินภาษีได้ภายในสามปี) ซึ่งส่งผลให้ท้องถิ่นไม่สามารถแจ้งประเมินภาษีย้อนหลังในกรณีอื่นได้ เช่น กรณีเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลเจ้าของกรรมสิทธิ์จากกรมที่ดินว่าเป็นของนาย ก จึงแจ้งการประเมินภาษีไปยังนาย ก เมื่อนาย ก ได้รับใบแจ้งการประเมินภาษีแล้วมายื่นคำร้องคัดค้านการประเมินว่าเปลี่ยนแปลงเจ้าของกรรมสิทธิ์โดยขายให้นาย ข ไปแล้ว เจ้าหน้าที่ไม่สามารถแจ้งการประเมินภาษีไปยังนาย ข ได้ เนื่องจากเกินระยะเวลาแจ้งการประเมินภาษีตามกฎหมายแล้ว เป็นต้น

๑๓. ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ในวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษีเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีสำหรับปีนั้น แต่การสำรวจและส่งบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างภายในเดือนพฤศจิกายน ของปีก่อนปีภาษี ทำให้ประเมินภาษีผิดพลาด และผิดประเภทการใช้ประโยชน์ เพราะเป็นคนละช่วงเวลากัน อีกทั้งหากมีการประเมินภาษีเจ้าของเดิมภายในเดือนเมษายนของปีภาษีนั้น แต่ไม่มีการยื่นคำร้องคัดค้านการประเมินภาษี

ล่วงเลยจนกระทั่งมีการระงับสิทธิและนิติกรรมไปยังสำนักงานที่ดิน จึงทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ไปยังเจ้าของใหม่ ซึ่งเกินระยะเวลาที่จะแจ้งการประเมินภาษีไปยังเจ้าของใหม่แล้ว จะไม่สามารถเก็บภาษีจากเจ้าของใหม่ได้

๑๔. หลักเกณฑ์การคำนวณภาษีไม่ชัดเจน กรณีทรัพย์สินใช้เป็นที่ย้ายหลังหลักและหลังอื่นแปลงติดกัน อีกทั้งการกำหนดสัดส่วนการใช้ประโยชน์หลายประเภท ให้นำสัดส่วนการใช้ประโยชน์มูลค่าที่ดินแยกจากมูลค่าสิ่งปลูกสร้างหรือมูลค่ารวมที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และการปิดเศษทศนิยมต่าง ๆ

ด้านบุคลากร

๑. ขาดอัตรากำลัง แต่ละสำนักงานเขตมีอัตรารว่างเป็นจำนวนมาก การบรรจุแต่งตั้งเพื่อทดแทนตำแหน่งที่ว่างล่าช้ามาก

๒. กรอบอัตรากำลัง ไม่สอดคล้องกับปริมาณงานของแต่ละสำนักงานเขต โดยกรอบอัตรากำลังแต่ละสำนักงานเขตจะมีจำนวนใกล้เคียงกัน แต่ปริมาณงานการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งมีจำนวนแปลงที่ดินแตกต่างกันอย่างมาก

๓. บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ส่วนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ และไม่มีผู้เชี่ยวชาญ ขาดทักษะความรู้ทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องครอบคลุมในทุกกระบวนการ อันประกอบไปด้วย งานแผนที่ งานสำรวจ งานประเมินราคาทรัพย์สิน งานนิติกร ทำให้ต้องใช้เวลาในการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องและการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษี จึงอาจล่าช้าไม่ครบถ้วนทำให้เกิดความผิดพลาดในการตีความประเด็นต่าง ๆ และทำให้การสำรวจพื้นที่เป็นไปอย่างล่าช้า

๔. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้มีหน้าที่รับผิดชอบตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประเมินภาษี และติดตามหนี้ค้างชำระ ซึ่งมีภาระงานจำนวนมาก อัตรากำลังไม่เพียงพอ และต้องเร่งดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายซึ่งจำกัดระยะเวลาทุกขั้นตอน อีกทั้งมีจำนวนหนี้ค้างชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี แต่เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ด้านกฎหมายในการดำเนินการตามกระบวนการยึดอายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษี

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑. ความล่าช้าของสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้ประชาชนรอนาน และหลายครั้งมีปัญหาระบบล่มไม่สามารถชำระเงินค่าภาษีได้

๒. ระบบชำระเงินกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถแก้ไขวันครบกำหนดชำระเงินได้ เช่น กรณีวันครบกำหนดชำระเงินตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๖๑ เป็นต้น

๓. การขอรับใบเสร็จรับเงิน ในกรณีชำระผ่าน QR Code ฝ่ายรายได้ต้องรอการอัปเดต (Update) การชำระเงิน เพื่อเชื่อมโยงกับระบบชำระเงินในการแสดงผลใบเสร็จภายใน ๓-๕ วันทำการ ทำให้ประชาชนร้องเรียนเพราะกลัวเป็นมิจฉาชีพ

๔. ข้อมูลแผนที่ของสำนักการวางผังและพัฒนาเมืองไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับข้อมูลของกรมที่ดิน เช่น กรณีที่ดินแบ่งแยกโฉนดเป็นหลายแปลง แต่แผนที่ยังเป็นแปลงใหญ่แปลงเดียว หรือกรณีมีการสร้างสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินแล้วแต่แผนที่ยังไม่มีการสร้าง เป็นต้น

ด้านข้อมูลจากกรมที่ดิน/กรมธนารักษ์

๑. กรมธนารักษ์ เปลี่ยนแปลงราคาประเมินที่ดิน รอบปี ๒๕๖๖-๒๕๖๙ ซึ่งมีการคำนวณที่ดินแนวลึกจากถนนเพิ่มสัดส่วนการคำนวณมากขึ้น ทำให้ที่ดินแปลงใหญ่จะมีราคาประเมินลดลงมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีลดลง เนื่องมาจากราคาประเมินที่ดินเป็นฐานภาษีในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
๒. การแบ่งแยกโฉนดใหม่ ไม่มีราคาประเมิน สำนักงานเขตต้องทำหนังสือขอทราบราคาไปที่กรมธนารักษ์ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานาน กรมธนารักษ์แจ้งว่าต้องใช้ระยะเวลา ๙๐ วันในการพิจารณาราคา
๓. ข้อมูลเจ้าของกรรมสิทธิ์ (บางราย) ที่ได้ข้อมูลมาจากกรมที่ดินไม่สามารถระบุตัวตนที่ชัดเจนได้ เช่น ไม่มีเลขบัตรประจำตัวประชาชน เสียชีวิตแล้ว เป็นบุคคลที่มีชื่อและนามสกุลซ้ำกันหลายราย เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถแจ้งการประเมินภาษีไปยังเจ้าของกรรมสิทธิ์ได้
๔. ข้อมูลเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และอาคารชุด ไม่เชื่อมโยงกับกรมที่ดิน ซึ่งทำให้ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ส่งผลให้การแจ้งประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างไม่ถูกต้อง และไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ทันภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
๕. ข้อมูลตั้งต้นจากกรมที่ดินในส่วนของอาคารชุดไม่ครบถ้วน ขาดพื้นที่ระเบียง พื้นที่จอดรถ พื้นที่วางเครื่องปรับอากาศ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องไปขอคัดข้อมูลจากกรมที่ดินอีกครั้ง
๖. กรมที่ดินมีการแบ่งแยกโฉนด แต่ไม่ได้ส่งข้อมูลโฉนดแปลงเดิมที่ลดลงให้ทางสำนักงานเขต จึงเกิดการประเมินภาษีผิดพลาด
๗. การดำเนินงานตามมาตรา ๑๐ กรณีที่มีการโอนกรรมสิทธิ์การครอบครอง หรือการจดทะเบียนการเช่าที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ต้องส่งข้อมูลเป็นรายเดือนภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไปสำนักงานเขตได้รับข้อมูลจากสำนักงานที่ดินล่าช้า และไม่เป็นปัจจุบัน ส่งผลกระทบให้เกิดข้อผิดพลาดในการแจ้งประเมิน

ด้านอื่น ๆ

๑. พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายใหม่ประชาชนบางส่วนไม่ทราบข้อมูลภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจึงไม่ให้ความร่วมมือ เช่น ไม่ยินยอมให้เจ้าหน้าที่เข้าสำรวจที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อาคารชุดและการใช้ประโยชน์ รวมทั้งไม่ให้ความร่วมมือในการแสดงเอกสารหลักฐานข้อมูลการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และขาดการประชาสัมพันธ์เรื่องการขยายกำหนดเวลา การแจ้งประเมินภาษี การชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทำให้ผู้เสียภาษีเกิดความสับสนและเข้าใจผิดได้
๒. หนังสือแจ้งข้อมูลรายการทรัพย์สินหรือหนังสือแจ้งการประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไม่ถึงผู้รับ จดหมายตีกลับมาปริมาณมาก เนื่องจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ไม่ได้อาศัยอยู่ตามภูมิลำเนา หรือไม่มีผู้อาศัยอยู่ในบ้านในเวลาที่ไปรษณีย์นำจ่ายจดหมาย หรือกรณีเป็นบ้านให้เช่าแล้วผู้เช่าไม่รับจดหมายให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ หรือผู้เสียภาษีบางรายเจตนาไม่รับจดหมาย ซึ่งทำให้เกิดระยะเวลาที่จะส่งหนังสือแจ้งการประเมินใหม่หรือปิดหมายไม่ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียกเก็บภาษีได้
๓. การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมการจัดเก็บรายได้ยังไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิสามัญฯ

จากการศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างและแนวทางการเสียภาษีของผู้ถือครองที่ดินเพื่อให้กรุงเทพมหานครจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม สอดคล้องกับกฎหมายผังเมืองรวม คณะกรรมการวิสามัญฯ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านกฎหมาย

นำปัญหาข้อกฎหมายเสนอกระทรวงมหาดไทย เพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. กำหนดให้ทรัพย์สินของสภากาชาดไทย ได้รับการยกเว้นภาษีเฉพาะที่มีได้หาผลประโยชน์ เช่นเดียวกับองค์กรสาธารณกุศลอื่น ๆ
๒. กำหนดอัตราภาษีในแต่ละประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีความละเอียดและเป็นธรรมมากขึ้น เช่น ประเภทที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นบ้านพักอาศัยกับประเภทที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นอพาร์ทเมนต์หรือห้องเช่า รายเดือน การใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชย์ที่แตกต่างกัน หรือการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมือนกันแต่ตั้งอยู่ในโซนสีของผังเมืองที่ต่างกัน ควรเสียภาษีต่างกัน
๓. ทรัพย์สินที่ใช้ประโยชน์ประเภทที่รกร้างว่างเปล่า ด้วยข้อจำกัดในการพัฒนาทรัพย์สิน ควรกำหนดอัตราภาษีลดลง และไม่ควรเพิ่มอัตราภาษีทุก ๆ ๔ ปี
๔. กำหนดหลักเกณฑ์ของการใช้ประโยชน์ที่ดินการทำเกษตรกรรมให้แคบลงเพื่อให้เกษตรกรได้ประโยชน์แท้จริง และไม่ควรรลดหย่อนมูลค่าทรัพย์สินสูงถึงจำนวน ๕๐ ล้านบาท
๕. กำหนดความคุ้มครองความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ กรณีการประเมินภาษีผิดพลาด หากเจ้าหน้าที่ได้ใช้ความรอบคอบในการดำเนินการแล้ว
๖. ให้ประชาชนมีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินเพื่อเสียภาษี
๗. กิจกรรมที่ต้องดำเนินการโดยเจ้าพนักงานควรกำหนดให้สามารถมอบหมายให้บุคคลที่ไม่ใช่เจ้าพนักงานเป็นผู้ดำเนินการแทนได้ ในมาตรฐานเดียวกับการดำเนินการโดยเจ้าพนักงาน เช่น กระบวนการปิดหนังสือกรณีไม่มีผู้รับหนังสือ
๘. กำหนดอัตราภาษีขั้นต่ำ เพื่อให้คุ้มค่ากับต้นทุนที่จะต้องเสียตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ เช่น ค่าไปรษณีย์หรือค่านำส่งหนังสือ เป็นต้น
๙. กรณีทรัพย์สินของรัฐที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีควรกำหนดให้จัดเก็บจากหน่วยงานผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นเช่นเดียวกับที่ดินที่เป็นของเอกชนทั่วไป
๑๐. กำหนดให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินรายใหม่ร่วมรับผิดชอบตั้งลูกหนี้ร่วมในค่าภาษีที่ค้างชำระด้วย เพื่อแก้ไขปัญหาเจ้าของกรรมสิทธิ์เป็นชาวต่างชาติเปลี่ยนกรรมสิทธิ์หลังวันที่ ๑ มกราคมของปีภาษี
๑๑. กรณีข้อมูลเจ้าของกรรมสิทธิ์ไม่เป็นปัจจุบันหรือข้อมูลผู้เช่าไม่เป็นปัจจุบัน สามารถจัดเก็บจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ใหม่ได้แม้เกินกำหนดระยะเวลาแจ้งการประเมินภาษีแล้วก็ตาม
๑๒. แก้ไขระยะเวลาการส่งบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากภายในเดือนพฤศจิกายนของปีก่อนปีภาษี เป็นภายในเดือนมกราคมของปีภาษี
๑๓. กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณภาษีให้ชัดเจน กรณีทรัพย์สินใช้เป็นที่พักอาศัยหลักและหลังอื่นแปลงติดกัน อีกทั้งการกำหนดสัดส่วนการใช้ประโยชน์หลายประเภทและการปิดเทศาภิบาลต่าง ๆ

ด้านบุคลากร

๑. พัฒนาระบบการสรรหาบุคลากรของสำนักงานการเจ้าหน้าที่ควรมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างฐานข้อมูลบุคคลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ทราบอัตราว่างและเร่งดำเนินการสรรหาได้อย่างรวดเร็วขึ้น
๒. ปรับปรุงการกำหนดกรอบอัตรากำลังให้สอดคล้องกับปริมาณงานของแต่ละสำนักงานเขต และควรมีผู้ทำหน้าที่ดำเนินการในกระบวนการยึด आयัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีเป็นการเฉพาะ แยกจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บรายได้
๓. จัดโครงการอบรมบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และอบรมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

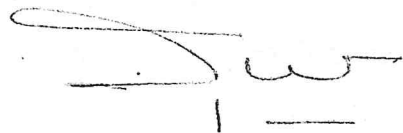
๑. พัฒนาสัญญาณอินเทอร์เน็ตของกรุงเทพมหานคร
๒. พัฒนาระบบชำระเงินกลางของกรุงเทพมหานคร (BMA E-Payment) ให้สามารถแก้ไขวันครบกำหนดชำระเงิน ตามมาตรา ๕๓ และวันครบกำหนดแจ้งเดือน ตามมาตรา ๖๑
๓. พัฒนาระบบชำระเงินกลางของกรุงเทพมหานคร (BMA E-Payment) ให้สามารถส่งข้อมูลการชำระเงินเพื่อแสดงผลใบเสร็จรับเงินได้ทันที
๔. พัฒนาแผนที่ของสำนักงานวางผังและพัฒนาเมืองให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับข้อมูลของกรมที่ดิน

ด้านข้อมูลจากกรมที่ดิน/กรมธนารักษ์

๑. คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กรุงเทพมหานครควรทบทวนราคาประเมินที่ดินรอบปี ๒๕๖๖-๒๕๖๘ ซึ่งการคำนวณที่ดินแนวสีกจากถนนเพิ่มสัดส่วนการคำนวณมากขึ้นนั้น ควรคำนึงถึงกรณีที่ดินมีถนนหลายด้านไม่ควรคำนวณจากแนวสีกของถนนด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น
๒. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงข้อมูลราคาประเมินทุนทรัพย์กับกรมธนารักษ์ เพื่อให้มีข้อมูลราคาประเมินที่ดินถูกต้องและครบถ้วนทุกรายการ
๓. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงข้อมูลที่ดินกับกรมที่ดิน เพื่อให้มีข้อมูลที่ดินที่เป็นปัจจุบันและครบถ้วนทุกรายการ

ด้านอื่น ๆ

๑. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ และสร้างจิตสำนึกตระหนักถึงหน้าที่ในการเสียภาษีแก่ประชาชนผ่านทุกช่องทาง
๒. จ้างผู้ส่งไปรษณีย์ดำเนินการปิดหนังสือตามมาตรา ๑๓ กรณีไม่มีผู้รับจดหมายเมื่อมีการแก้ไขกฎหมายตามข้อเสนอแนะด้านกฎหมายข้อ ๗ แล้ว
๓. ในการจัดทำงบประมาณควรกำหนดสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาหรือส่งเสริมการจัดเก็บรายได้ เพื่อให้สามารถจัดหารายได้เพิ่มขึ้น

(นายสุวิทย์ วีรกุลสุนทร)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ